

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/69/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113217471
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Škrab
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8113217471.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Škraba a členov JUDr. Petra Šama a JUDr. Romana Tótha, v právnej veci žalobkyne: S. A., nar. X.X.XXXX, bytom X. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Humeníkom, PhD., so sídlom Košice, Mäsiarska 6, proti žalovanému: Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, so sídlom Prešov, Hollého 14, IČO: 00 610 577, zastúpenému Advokátskou kanceláriou GOGA a spol., s.r.o., so sídlom Košice, Žriedlová 3, IČO: 36 863 947, o zaplatenie 2.091,11 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 17.3.2014 pod č. k. 3C/209/2013-73, jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov vyššie označeným rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala zaviazat' žalovaného na zaplatenie 2.091,11 eur s 9,5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 13.7.2011 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vychádzal z odôvodnenia návrhu, že na základe rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 8.4.2009 pod sp. zn. 10C/156/2012 v spojení s opravným uznesením zo dňa 15.4.2009, bol žalovaný povinný zaplatiť žalobkyni 11.202,95 eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ďalej 373,43 eur titulom zvýšenia bolestného a 9.546,- eur titulom náhrady vecnej škody. Rozsudok nadobudol vykonateľnosť 20.5.2009. V tomto konaní sa žalobkyňa domáha úroku z omeškania z týchto súm, pretože žalovaný jej ich zaplatil až v roku 2013. Žalovaný právo žalobkyne na zaplatenie úroku z omeškania z uvedených súm nespochybňuje, namietal však premičanie nároku. Z ustanovenia § 100 Obč. zákonníka vyplýva, že právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe zákonom ustanovenej. Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Premičujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Okresný súd Prešov v konaní sp. zn. 10C/156/2002 rozhodol o priznaní vecnej škody, zvýšení bolestného a zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia (spolu vo výške 21.122,38 eur), čím žalobkyni priznal práva majetkového charakteru, ktoré podliehajú premičaniu. Rovnako sa premičiavajú aj úroky z omeškania z tohto práva, ktoré sú predmetom tohto konania. Podľa § 101 Obč. zákonníka, právo sa premičí v trojročnej dobe, ktorá plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz. Z doterajšej judikatúry vyplýva, že okolnosť, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz, treba hodnotiť objektívne, a nie vo vzťahu k vedomosti účastníka konania (R 1/1998). Ďalej je nepochybné, že právo na opakujúce sa plnenia (vrátane úrokov z omeškania) možno uplatniť aj vo vzťahu k plneniam, ktoré nie sú v čase podania žaloby splatné.

Uzavrel, že od 21.5.2009 si žalobkyňa mohla uplatniť právo na úrok z omeškania zo sumy 21.122,38 eur v celom rozsahu, teda aj vo vzťahu k čiastkam, ktoré v tom čase neboli splatné. Preto možno premlčaciu dobu vo vzťahu k právu na úrok z omeškania za celú dobu omeškania počítať od uvedeného dňa. Uplynutím 3-ročnej premlčacej doby dňom 21.5.2012 sa teda právo žalobkyne premlčalo. Keďže žaloba bola podaná až dňa 7.6.2013 a žalovaný dôvodne namietal premlčanie jej nároku, súd žalobu z tohto dôvodu zamietol.

Zároveň zdôraznil, že je známa doterajšia judikatúra Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej sa právo na úrok z omeškania premlčiava za každý jeden deň samostatne (napr. sp. zn. 2 Obdo 36/2010). Táto judikatúra však pri formulovaní svojich záverov nezobrala do úvahy skutočnosť, že právo na úrok z omeškania možno uplatniť na súde naraz, a to aj vo vzťahu k úrokom z omeškania, ktoré v čase podania žaloby ešte nie sú splatné. Z tohto faktu vyplýva, že právo na celý úrok z omeškania mohlo byť uplatnené už nasledujúci deň po splatnosti pohľadávky, pričom k premlčaniu došlo uplynutím 3 rokov od tohto dňa. K rovnakému záveru dospela aj judikatúra Najvyššieho súdu ČR vychádzajúca z obdobnej právnej úpravy a právnej tradície (napr. sp. zn. 21 Cdo 681/2006).

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala žalobkyňa odvolanie, ktorým žiadala o jeho zmenu tak, aby jej návrhu bolo v celom rozsahu vyhovie, alternatívne zrušiť rozsudok a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Je toho názoru, že právo na úroky z omeškania sa nepremlčuje ako jedno právo - ako celok. Túto svoju argumentáciu predložila vo vyjadrení zo dňa 8.1.2014. Skutočnosť, že právo na úroky z omeškania sa premlčuje ako celok, nebolo zo strany súdu dostatočne odôvodnené, a to aj s ohľadom na to, že v týchto prípadoch dochádza k odlíšeniu sa od ustáleného právneho názoru. V tejto súvislosti poukázala na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 183/2013, podľa ktorého: „v tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že vývoj právnych názorov všeobecných súdov v právne obdobných prípadoch nemožno automaticky stotožňovať s porušením základného práva na súdnu ochranu, pokiaľ je prípadná odlišnosť týchto právnych názorov založená na racionálnej právnej argumentácii. Je pritom vecou (a najmä povinnosťou) vo veci konajúcich všeobecných súdov vysporiadať sa nielen so zákonnosťou, ale aj ústavnosťou svojich rozhodnutí (čl. 144 ods. 1 Ústavy).“ Žalobkyňa nepopiera zmysel inštitútu premlčania, hovorí však, že proti tomuto inštitútu stojí aj druhý princíp spravodlivosti, v konaní reprezentovaný povinnosťou splnenia si záväzkov (pacta sunt servanda). Ak teda existuje interpretácia ako v prospech jedného princípu, tak aj druhého, treba ich pomenovať - posúdiť vo vzájomnej konkurencii. Žalobkyňa je toho názoru, že uprednostnenie interpretácie v prospech povinnosti splniť si svoj záväzok (spravodlivosť) je v tomto prípade namieste. Neexistuje dostatočný legitimačný dôvod pre sankcionovanie veriteľa za to, že dlžník si nesplní svoj dlh. Uprednostnením tejto interpretácie nedochádza k popretiu inštitútu premlčania, pretože veriteľ je stále limitovaný 3-ročnou premlčacou dobou. Po vzájomnej komparácii interpretácii, interpretácia o premlčaní ako celku zaťažuje veriteľa viac, ako by interpretácií o premlčaní nároku za každý deň samostatne zaťažovala dlžníka. V závere žalobkyňa poukázala na to, že súd prvého stupňa nerozhodol o jej poslednom návrhu na zmenu žalobného petitu zo dňa 12.3.2014.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. Pokiaľ súd prvého stupňa jej návrh z dôvodu jeho premlčania zamietol, v tejto súvislosti správne zistil skutkový stav a správne ho aj právne posúdil. Preto odvolací súd plne odkazuje na zdôvodnenie rozsudku okresným súdom (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom žalobkyne odvolací súd dopĺňa:

Predmetom konania je nárok žalobkyne na úrok z omeškania za oneskorenú úhradu súm, na ktoré bol žalovaný zaviazaný právoplatným rozsudkom sp. zn. 10C/156/2002. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.5.2009 a jeho výroky znejúce na plnenie nadobudli vykonateľnosť dňom 20.5.2009. Keďže žaloba súdu došla až dňa 7.6.2013, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby od vykonateľnosti rozsudku (20.5.2009), súd žalobu žalobkyne z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného zamietol.

Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní poukazuje na tzv. interpretačné pravidlo v zmysle Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 183/2013 v súvislosti s čo najracionálnejšou právnou argumentáciou, aplikujúc Nález aj na tento prejednávany prípad, s touto jej argumentáciou, že princíp spravodlivosti v prospech veriteľa prevyšuje zákonný princíp možnosti práva premlčania zo strany dlžníka, s týmto záverom nemožno súhlasiť. V tejto súvislosti správne uzavrel súd prvého stupňa, že inštitút premlčania je súčasťou slovenského právneho poriadku a súd je povinný ustanovenia o ňom aplikovať. Žalobkyňa mala možnosť uplatňovať svoje práva, aby k premlčaniu jej nároku nedošlo a aby naplnila svoje právo domáhať sa svojej pohľadávky v konaní pred súdom. Žalobkyňa však toto svoje právo využila neskoro, čím sa vystavila námietke premlčania. I v tomto prípade si teda inštitúty chrániace práva veriteľa konkurujú s inštitútom premlčania v zákonom vymedzenej situácii, kedy je podľa zákona nevyhnutné uprednostniť práve aplikáciu premlčania (ak je úspešne vznesená žalovaným). S touto argumentáciou okresného súdu sa odvolací súd plne stotožňuje.

Pokiaľ žalobkyňa v závere odvolania uvádza, že súd prvého stupňa nerozhodol o jej poslednom návrhu na zmenu žalobného petitu zo dňa 12.3.2014 (č. I. 67), ani tento odvolací dôvod nemožno uznať. Súd prvého stupňa totiž tento jej návrh na zmenu žaloby zamietol na pojednávaní dňa 17.3.2014 (č. I. 72). Na právoplatnosti tohto uznesenia o zamietnutí návrhu na zmenu žaloby nemení nič ani to, že žalobkyňa ani jej právny zástupca sa uvedeného pojednávania nezúčastnili.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania tento súd rozhodne aj o trovách konania odvolacieho.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.